

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2768/2017
07.12.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Добриле Страјина и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА, из ..., чији је пуномоћник Ненад Давидовић, адвокат из ..., против тужене ББ, из ..., чији је пуномоћник Славиша Станимировић, адвокат из ..., по тужби и противтужби ради развода брака, вршења родитељског права, одржавања личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 364/2017 од 07.06.2017. године, у седници одржаној 07.12.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 364/2017 од 07.06.2017. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 789/14 од 14.03.2017. године, ставом првим изреке, разведен је брак парничних странака. Ставом другим изреке заједничка деца странака, малолетна ВВ, рођена ... године и малолетна ГГ, рођена ... године, поверена су на самостално вршење родитељског права мајци, туженој ББ. Ставом трећим изреке уређени су лични односи малолетне деце са оцем, тужиоцем АА, тако што ће се лични односи одвијати по постигнутом договору између родитеља, поштујући потребе деце. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев, и обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа укупно 23.000,00 динара месечно односно за свако дете по 11.500,00 динара месечно, сваког 01-ог до 5-ог у месецу, почев од 23.02.2016. године па убудуће док за то буду постојали законски услови или док одлука не буде замењена другом судском одлуком, на руке законске заступнице малолетне деце. Ставом петим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев у делу којим је тужена тражила да се тужилац обавезе да доприноси издржавању малолетне деце преко износа досуђених претходним ставом. Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев којим је тужена тражила да се тужилац обавезе да доприноси издржавању малолетне деце у периоду од 03.07.2015. године, као дана подношења предлога за одређивање привремене мере, до 23.02.2016. године. Ставом седмим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца којим је тражио

да се малолетна деца њему повере на самостално вршење родитељског права, да се уреде лични односи између деце и мајке и да се обавезе тужена да плаћа издржавање. Ставом осмим изреке, одређена је привремена мера и тужилац обавезан да на име издржавања малолетне деце плаћа месечно по 11.500,00 динара, укупно 23.000,00 динара, почев од 23.02.2016. године, као дана подношења противтужбе, до правоснажног окончања поступка. Ставом деветим и десетим изреке, констатовано је да привремена мера остаје на снази до правоснажног окончања поступка, да има дејство правоснажног решења о извршењу и да евентуално изјављена жалба не задржава извршење решења. Ставом једанаестим изреке, одбијен је предлог тужене да се одреди привремена мера и обавезе тужилац да на име свог доприноса у издржавању малолетне деце плаћа преко износа од 11.500,00 динара по детету, укупно 23.000,00 динара, а до траженог износа од 25.000,00 динара по детету, укупно 50.000,00 динара, на руке туженој, сваког 01-ог до 5-ог у месецу за текући месец, почев од 23.02.2016. године до правноснажног окончања поступка. Ставом дванаестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 364/2017 од 07.06.2017. године, ставом првим изреке, одбијене су, као неосноване жалбе парничних странака и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, трећем, четвртном, петом, седмом, осмом, деветом, десетом и дванаестом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), и нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, парничне странке су закључиле брак 23.10.1994. године, имају двоје деце, ВВ, рођену ... године и ГГ, рођену ... године. Заједница живота странака фактички је престала 20.11.2014. године. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у ..., Одељење ... од 22.07.2014. године, 04.02.2016. године и 19.04.2016. године, исказу водитеља случаја, иако су оба родитеља подобна да самостално врше родитељско право, да малолетну децу треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права, с обзиром на пол, да су током развоја више времена проводила са мајком, а имајући у виду и да су се деца пред органом старатељства и судом изјаснила да желе да живе са мајком, као и да треба одредити широк модел одржавања личних односа деце са оцем. Парничне странке су се на рочишту одржаном 14.03.2017. године договориле о начину одржавања личних

односа деце са оцем, поштујући потребе и обавезе малолетне деце. Заједничка деца странака, малолетна ВВ похађа други разред средње ... школе, а малолетна ГГ осми разред основне школе, 2015. године су ишле на фолклор, сада немају ваншколских активности. Деца од престанка брачне заједнице родитеља живе са мајком, као подстанари, осим у периоду од јула, августа 2015. године до априла 2016. године, када су боравила код очевих родитеља, одлазе код оца, где и преспавају. Тужена плаћа закупнину и режијске трошкове 250 евра месечно, за храну и средства за хигијену потребно јој је 20.000,00 динара до 30.000,00 динара месечно, за гардеробу 3.000,00 динара до 4.000,00 динара месечно, док за мобилни телефон за себе и млађу кћерку плаћа око 5.000,00 динара месечно. Трошкове за књиге и школски прибор 2014. године и 2015. године родитељи су поделили. Тужена је запослена у ..., као продавац, зарађује 24.000,00 динара месечно, нема непокретне имовине, отплаћује кредит 5.000,00 динара месечно, помажу јој брат и стриц, тако што плаћају закупнину и режијске трошкове. Тужилац живи у стану, који је власништво пријатеља, учествује у трошковима електричне енергије 800,00 динара месечно и воде 200,00 динара месечно. За здравствено осигурање пољопривредника плаћа 31.000,00 динара годишње, за регистрацију возила 30.000,00 годишње, за гориво од 3.000,00 динара до 4.000,00 динара месечно, а за себе и старију кћерку плаћа мобилни 3.000,00 динара до 5.000,00 динара месечно, кћеркама повремено купује гардеробу. Помажу га родитељи, а од пријатеља позајмљује новац. Води се као носилац пољопривредног газдинства, површине 42 ара, под културом, чији су чланови његови родитељи. Ради десет до двадесет дана месечно, отац му плаћа дневницу од 1.500,00 динара до 2.000,00 динара, тако да заради од 15.000,00 динара до 20.000,00 динара месечно, не ради све време, јер нема воље. Посао аутомеханичара, за који је квалификован, никада није радио, јер му се није свиђао. Поседује возило марке „...“, произведено 1998. године.

Нижестепени судови су самостално вршење родитељског права поверили мајци, туженој, имајући у виду најбољи интерес заједничке малолетне деце странака, применом члана 67. и 77., у вези члана 6., члана 266. став 1. и 3. и члана 270. Породичног закона. („Службени гласник РС“, бр. 18/05), након оцене налаза и мишљења Градског центра за социјални рад у ..., Одељење ..., како основног, тако и допунских налаза и мишљења овог органа старатељства и имајући у виду да су се деца изјаснила пред органом старатељства и судом да желе да живе са мајком, закључивши да је најбољи интерес малолетне деце да буду поверена мајци, туженој узимајући у обзир узраст и пол деце, али и способност тужене, као родитеља, да препозна и задовољи развојне и емоционалне потребе заједничке деце.

И по мишљењу овог суда, правилна је одлука нижестепених судов да заједничку малолетну децу странака треба поверити на самостално вршење родитељског права мајци, туженој. Наиме, чланом 3. ставом 1. Конвенције УН о правима детета („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори“ број 15/90 и „Службени лист СРЈ – Међународни уговори“ број 4/96, 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја је интерес детета, без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Чланом 6. ставом 1. Породичног закона прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета, а чланом 266. ставом 1. истог Закона да је суд у спору за заштиту права детета и у спору за

вршење односно лишење родитељског права увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. У конкретном случају нижестепени судови су се руководили најбољим интересом заједничке малолетне деце странака, стога су по оцени Врховног касационог суда неосновани наводи ревизије да није правилна одлука судова да се заједничка малолетна деца повере мајци, туженој на самостално вршење родитељског права. Најбољи интерес детета је правни стандард, који се цени према околностима сваког конкретног случаја. Сви елементи за процену најбољег интереса заједничке малолетне деце странака, као што су пол и узраст деце, емотивна везаност деце за родитеље, развојне потребе деце, нарочито на плану образовања, подобност родитеља да врше родитељско право, лично ангажовање и препознавање потреба деце, су правилно утврђени, те је у интересу заједничке малолетне деце странака да и даље живе у породици са мајком. Осим тога, да код тужене постоје било какве сметње на психичком плану које компромитују њену подобност да врши родитељско право, оне би биле уочене од стране стручног тима стручне службе за посредовање у породичним односима, зато су неосновани ревизијски наводи тужиоца да тужена није подобна да самостално врши родитељско право. Супротно наводима ревизије, мишљењу малолетне деце посвећена је дужна пажња у складу са њиховим годинама и зрелошћу, како од стране стручне службе за посредовање у породичним односима, тако и од стране нижестепених судова, при томе, супротно наводима ревизије, нижестепени судови су правилно ценили и изјаву малолетне ВВ, коју је доставио тужилац.

Начин, висина и трајање издржавања правилно су утврђени применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у члану 160, 161. и 162. Породичног закона и члана 27. Конвенције о правима детета. Наиме, правилно су утврђене потребе заједничке малолетне деце странака, као поверилаца издржавања, као и могућности тужиоца, као дужника издржавања, према приходима тужиоца, могућности за запослење и стицање зараде и његовим личним потребама. Тужилац је радно способан и у могућности је да доприноси издржавању своје малолетне деце у правилно одмереном новчаном износу. Доносећи побијану пресуду нижестепени судови су се правилно руководили потребама малолетне деце, правилно закључивши да је тужилац у могућности да плаћа досуђени износ на име издржавања своје малолетне деце, при чему нема законску обавезу издржавања трећих лица. Осим тога, тужилац је изјавио да ради десет до двадесет дана месечно, да му отац плаћа дневницу од 1.500,00 динара до 2.000,00 динара, тако да заради од 15.000,00 динара до 20.000,00 динара месечно, да не ради све време, јер нема воље, а да посао аутомеханичара, за који је квалификован, никада није радио, јер му се није свиђао. У обезбеђењу средстава потребних за издржавање детета родитељи су дужни да обострано учествују, тако да преко висине доприноса, за који је тужилац обавезан да учествује у издржавању малолетне деце, а који је неопходан за задовољење потреба малолетне деце, сносиће и тужена и то како у материјалним средствима, тако и радом са децом, који се огледа у чувању, подизању, васпитавању, образовању и заступању других интереса деце, у мери у којој је то потребно ради заштите њихове личности, права и интереса. Досуђеним износом, као и износом који ће мајка малолетне деце издвајати за њихово издржавање, потребе малолетне деце ће на адекватан начин бити задовољене, с обзиром на узраст и средину у којој живе, а плаћањем досуђеног износа тужилац неће угрозити своју егзистенцију. Чињеница да одређени временски период малолетна деца странака проводе код

5.

оца, не води ослобађању законске обавезе издржавања малолетне деце, коју он има.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић